

Voortgangsrapportage

Samenwerken in de keten

INLEIDING

Binnen het Samenwerkingsplatform Informatie Onderwijs (SION) werken de onderwijsraden en –verenigingen sinds 2011 binnen een programma aan de verbetering van de informatievoorziening binnen de onderwijsketen. De programmadoelen zijn het borgen van de doorgaande leerlijn van de burger in het kader van een leven lang leren en de vermindering van administratieve lasten in het onderwijsdoel.

De raden en verenigingen hebben de volgende thema's benoemd waar men in 2014 en 2015 gezamenlijk aan wil werken.

Aanmelden, intake en inschrijven

Om het proces van aanmelden, intake en inschrijven te optimaliseren, wordt bekeken hoe gegevens van DUO en de vooropleiding het beste digitaal hergebruikt kunnen worden. Voor het MBO is dit reeds binnen SION gerealiseerd in het proces van aanmelden. In 2014 en 2015 richt het programma zich op het hergebruik van gegevens van de vooropleiding ten behoeve van de intake in het MBO en HO.

Doorstroom

Om het onderwijsproces te verbeteren en wettelijke taken uit te kunnen voeren, zijn gegevens nodig over de leerling of student van de vooropleiding, vervolgopleiding of arbeidsmarkt. Voor de reguliere overgangen zijn binnen SION gegevensleveringen gerealiseerd. In 2014 en 2015 richt het programma zich op de leveringen op persoonsniveau en gegevens vanuit de arbeidsmarkt.

Beleids- en bekostigingsgegevens

Door het hergebruik van gegevens van DUO kan voorkomen worden dat er fouten komen in de bekostiging van leerlingen en studenten.

Daarnaast kunnen de gegevens ook gebruikt worden voor kwaliteitsverbetering en lastenvermindering in het onderwijs. Binnen SION was al een inventarisatie gemaakt van de gegevens die voor het onderwijsveld relevant zijn. In 2015 wordt vanuit het programma ondersteuning geboden bij de realisatie van de levering van deze gegevens binnen het project Doorontwikkelen BRON.

Digitaal ondertekenen

Alleen al in het MBO worden jaarlijks ruim 1 miljoen handtekeningen gevraagd. Het versturen verzamelen, najagen van documenten kost veel tijd. Binnen SION is een ontwerp gemaakt en getest met instellingen. De voorziening wordt in 2015 door Kennisnet en SURFnet ontwikkeld met het MBO als 'launching customer'. Op termijn moeten ook de andere onderwijssectoren hiervan gebruik kunnen maken.

Privacy en informatiebeveiliging

Door toenemende digitalisering van gegevensuitwisseling binnen het onderwijs is er sprake van meer of nieuwe risico's. Deze risico's zijn in grote mate identiek voor ketenpartijen. Daarom is en wordt er in 2014 en 2015 gewerkt aan een gezamenlijk kader voor maatregelen die genomen dienen te worden door zowel onderwijsinstellingen als leveranciers voor het vergroten van een betrouwbare keten.

Architectuur

Afspraken, standaarden en voorzieningen die nodig zijn voor een gemeenschappelijke basisinfrastructuur voor het onderwijs worden vastgelegd en omschreven in de Referentie Sector Onderwijs Architectuur (ROSA). Belangrijke onderdelen hierin vormen de Nummervoorziening en de Basislijst Instellingen die binnen SION zijn benoemd en momenteel worden uitgewerkt binnen respectievelijk het Doorbraakproject Onderwijs en ict en Doorontwikkelen BRON.

Inhoud

Overstapdossier VO-MBO	2
Checklist Privacy en beveiliging	2
Doorstroominformatie	2
Arbeidsmarktgegevens	2
Kennisdeling	2
Privacy en beveiliging	3
Digitaal ondertekenen	3
Basislijst Instellingen	3
Nummervoorziening	3
Edukoppeling	3
Conferentie	4
Vooruitblik 2015	4

Status voortgang

In deze rapportage wordt ingegaan op de stand van zaken van het SION-programma d.d. januari 2015. Voor de status wordt gebruikt gemaakt van de volgende symbolen:

- = Verloopt volgens plan
- = Heeft aandacht nodig
- = Actie vereist

Samenwerking

OCW en DUO zijn nauw betrokken bij de uitvoering van het programma. Het programma wordt uitgevoerd door Kennisnet in samenwerking met saMBO-ICT, Schoolinfo, SURF en Studielink.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie over het programma op www.siononderwijs.nl

Overstap- of doorstroomdossier VO-MBO ✓

Als leerlingen zich hebben aangemeld in het MBO dan volgt er meestal een intakegesprek. Hier-voor zijn aanvullende gegevens nodig vanuit de vooropleiding en de leerling zelf. Deze gegevens zijn relevant voor zowel de selectie als de plaatsing en begeleiding van de leerling.

Binnen SION is in 2014 met een groep van onderwijsinstellingen een gegevensstandaard ontwikkeld voor het overstap- of doorstroomdossier waarmee deze gegevens kunnen worden uitgewisseld met toestemming van de leerling of zijn ouders/verzorgers. De gegevensset wordt momenteel beheerd door Edustandaard.

Voor de gegevenstandaard is gebruik gemaakt van de kennis en ervaringen die zijn opgedaan bij de Overstap Service Onderwijs. In 2015 wordt bekeken met Studielink of een dergelijke gegevensstandaard ook gebruikt kan worden voor het Hoger Onderwijs in het kader van de verplichte studiekeuzeactiviteiten en loting.

The screenshot shows the MBO Amersfoort website. At the top, there are navigation buttons: OPLEIDINGEN, SCHOLEN, OPEN HUIS, and AANMELDEN. Below this is a navigation bar with links: Home, Nieuws, Aanmelden? Gebruik DigiD!. The main content area features a poll titled 'AANMELDEN? GEBRUIK DIGID!' dated 29 SEPTEMBER 2014. The poll asks 'Wat ga jij doen na je mbo-opleiding?' and lists four options: 'Doorstuderen binnen het mbo', 'Doorstuderen aan het hbo', 'Een leuke baan zoeken', and 'Op wereldreis'. There are buttons for 'VERZENDEN' and 'Bekijk resultaten'. Below the poll, there is a section titled 'AANMELDEN? GEBRUIK DIGID!' with text explaining the process and a link to 'www.mboamersfoort.nl/vragen/'.

Het overstapdossier VO-MBO is een aanvulling op de aanmeldgegevens die met DigiD bij DUO opgevraagd kunnen worden door leerlingen.

Doorstroominformatie ✓

Voor de reguliere doorstroom, van onderwijs naar onderwijs, zijn binnen SION voor elke sectorovergang indicatoren gespecificeerd op basis waarvan DUO doorstroomgegevens levert. In 2014 zijn deze leveringen aangevuld voor het (V)SO. De indicatoren worden onder andere gebruikt in Vensters PO en VO en rapportages die opgeleverd worden door de MBO-raad, Vereniging van Hogescholen en de VSNU.

Daarnaast is in 2014 het wijzigingsproces voor de specificaties van indicatoren ingericht en zijn er afspraken gemaakt met DUO over de structurele levering van de gegevens. Bovendien wordt momenteel de laatste feedback verwerkt in de leverovereenkomsten tussen de verschillende partijen, die voor 13 februari worden getekend.

Leveringen op persoonsniveau

De onderwijsraden hebben aangegeven dat ze in het kader van wettelijke taken, zoals adviesplicht, leerplicht en loopbaanoriëntatiebegeleiding ook willen beschikken over doorstroomgegevens op persoonsniveau. Binnen SION is een inventarisatie gemaakt van deze gegevens en is OCW verzocht om de levering van deze gegevens op persoonsniveau juridisch mogelijk te maken. Dit punt is geagendeerd op de Informatiekamer van 13 februari.

The screenshot shows the Vensters Voortgezet Onderwijs website. The header includes the Vensters logo and navigation links: Home, Producten, Ondersteuning, Over Vensters VO, and Nieuws. The main content area features a news item titled 'Nieuwe data in indicator en schoolrapport Doorstroom naar vervolgonderwijs'. The text below the title states: 'Sinds vandaag vindt u op mijn.vensters.nl nieuwe gegevens voor doorstroom naar vervolgonderwijs. Zowel de indicator 'Doorstroom naar vervolgonderwijs' in uw SchoolVenster als het schoolrapport 'Doorstroom naar vervolgonderwijs' in uw ManagementVenster is ververs met data van schooljaar 2012-2013. Wij raden u aan de gegevens in de indicator te controleren, eventueel een toelichting te schrijven en de indicator te publiceren.'

Doorstroomgegevens worden nu gebruikt in onder andere Vensters PO en VO.

Checklist Privacy en beveiliging VO-MBO

Met deze checklist die binnen SION in 2014 is ontwikkeld, kunnen onderwijsinstellingen nagaan of de digitale uitwisseling van leerlinggegevens tussen een VO- en MBO-instelling voldoet aan de technische en juridische eisen rondom privacy en informatiebeveiliging. De checklist wordt in 2015 doorvertaald voor de overstap PO-VO ten behoeve van de Overstap Service Onderwijs (OSO).

Arbeidsmarkt

Het onderwijsveld (VSO, MBO en HO) wil ook beschikken over de doorstroominformatie van het onderwijs naar werk. Vanuit het MBO gaat 20% van de deelnemers naar HBO en 80% verlaat het onderwijs om te gaan werken of anderszins.

Binnen SION is in 2014 de informatiebehoefte in kaart gebracht en wordt in samenwerking met OCW momenteel bekeken of deze gegevens vanuit het CBS ontsloten kunnen worden.

Kennisdeling via ROSA

In de online ROSA wiki is de gezamenlijke referentiearchitectuur vastgelegd waaronder de visie van het onderwijsveld op de informatievoorziening, streefbeelden voor gegevensuitwisseling en een gemeenschappelijke basisinfrastructuur. In 2014 zijn er zaken toegevoegd met betrekking tot informatiebeveiliging en het identificeren van personen (Nummervoorziening) en instellingen (Basislijst Instellingen). De ROSA wordt afgestemd met referentiearchitecturen binnen het MBO (Triple A) en HO (HORA). In 2014 is de ROSA geregistreerd bij Edustandaard.

Edukoppeling

Met de Edukoppeling transactiestandaard kunnen ketenpartijen in het onderwijs (zoals onderwijsinstelling, DUO) op een technisch eenduidige manier (vertrouwelijke) gegevens veilig met elkaar uitwisselen. Met Edukoppeling wordt geprobeerd om een gemeenschappelijke infrastructuur te creëren voor digitale gegevensuitwisseling binnen het onderwijs. De standaard is in 2014 in beheer gebracht bij Edustandaard en wordt momenteel gebruikt bij Digitaal aanmelden in het MBO, Facet (toetsen) en binnenkort ook bij Doorontwikkelen BRON. Daarnaast wordt in 2015 bekeken of ook andere ketenvoorzieningen, zoals OSO en Studielink, met deze standaard kunnen gaan werken.

Basislijst instellingen

Om over instellingen te rapporteren is een eenduidige registratie nodig van instellingen. Het identificerende BRIN-nummer is weliswaar voor bekostiging bruikbaar, maar vaak niet (volledig) geschikt voor andere processen. Binnen SION is in 2014 een ontwerp opgeleverd voor een procesneutrale registratie van instellingsidentiteiten, genaamd Basislijst Instellingen, die is overgedragen aan het project Doorontwikkelen BRON om daar gerealiseerd te worden.

Nummervoorziening

Voor de bescherming van privacy is het van groot belang dat er binnen het onderwijsdomein gewerkt kan worden met een pseudo-identiteit van leerlingen. Hiervoor is in 2014 door SION een nummervoorziening benoemd die binnen het Doorbraakproject Onderwijs en ict wordt uitgewerkt. Vanuit SION wordt in 2015 hierbij ondersteuning geboden, zodat deze voorziening naast de leeromgevingen ook in andere processen gebruikt kan worden.

Privacy en beveiliging

De informatiehuishouding binnen het onderwijs verloopt steeds meer digitaal. Daardoor groeit de behoefte om op een verantwoorde en betrouwbare wijze binnen de keten gegevens te gebruiken en uit te wisselen. Als (vertrouwelijke) gegevens niet goed beschermd worden dan brengt dat risico's met zich mee.

Om deze risico's af te dekken moeten onderwijsinstellingen samen met andere ketenpartijen maatregelen nemen die zorgen voor veilig gebruik van - vaak privacygevoelige - gegevens. Die maatregelen zijn voor verschillende onderwijssectoren grotendeels identiek. Het is daarom belangrijk dat de opgedane kennis hierover in het Hoger Onderwijs gedeeld wordt en dat ketenpartijen samen optrekken om te werken aan een veiliger keten.

Het doel van het katern Privacy en informatiebeveiliging dat binnen SION in 2014 is ontwikkeld, is om voor de gehele keten kaders te bieden op het gebied van privacy en informatiebeveiliging binnen het onderwijs. Deze kaders zijn gebaseerd op beveiligingsrisico's in het onderwijsdomein. De kaders sluiten naadloos aan bij de normenkaders zoals die in het HO en MBO zijn of worden ontwikkeld. Door het

katern wordt het mogelijk gemaakt om informatiebeveiligingsbeleid voor de afzonderlijke onderwijssectoren in samenhang door te ontwikkelen. In 2015 zal in het katern specifiek aandacht besteed worden aan het PO en VO. Ook zal in 2015 aandacht besteed worden aan de samenhang tussen het katern en het Privacy Convenant uit het Doorbraakproject Onderwijs en ict.

Certificering leveranciers

Voor digitaal aanmelden in het MBO is een certificering ontwikkeld voor leveranciers die namens scholen gegevens van DUO ontvangen en verwerken. De certificering is vanuit SION zo ontworpen dat het ook gebruikt kan worden voor andere toepassingen waarin vertrouwelijke gegevens digitaal uitgewisseld worden. De certificeringsnormen zijn in 2014 in beheer gebracht bij Edustandaard. DUO heeft aangekondigd de certificering ook te willen gebruiken in het kader van Doorontwikkelen Bron en Facet (toetsen). In SION wordt in 2015 gewerkt aan de invulling van externe toezicht op het naleven van de normen die gesteld worden aan leveranciers.

Digitaal ondertekenen

Binnen SION is het bouwblok digitaal ondertekenen onderkend als onderdeel van de ict-basisinfrastructuur binnen het onderwijsdomein. Het genereren, versturen, verwerken en archiveren van papieren documenten kost veel tijd, om maar niet te spreken van het najaagwerk voor het verkrijgen van de handtekeningen. Door de digitalisering van het ondertekenproces kunnen handtekeningen niet alleen eenvoudiger ingewonnen worden, maar kan dit proces ook beter gemonitord en aangestuurd worden.

Vanuit SION is een ontwerp gemaakt dat gebruikt kan worden voor de ondertekening van allerlei documenten in verschillende processen. Op basis van dit ontwerp is een proefopstelling gerealiseerd en beproefd.

Gezien de sectorbrede aard van de voorziening en de verwerking van privacygevoelige gegevens, is vanuit SION de wens uitgesproken om de voorziening door een publieke onderwijspartner

namens het onderwijsveld te laten realiseren en exploiteren.

SURFnet en Kennisnet hebben zich gezamenlijk aangeboden als logische publieke leverancier van een dergelijke voorziening die gebruikt kan worden door alle onderwijssectoren. Beide partijen onderkennen de meerwaarde van een dergelijke voorziening voor alle onderwijssectoren en de concrete en urgente behoefte vanuit het MBO-veld om op korte termijn hiermee te starten.

De stuurgroep van SION heeft daarom in 2014 opdracht gegeven om deze voorziening te ontwikkelen voor het onderwijsveld.

Ondertekening bij minderjarigen

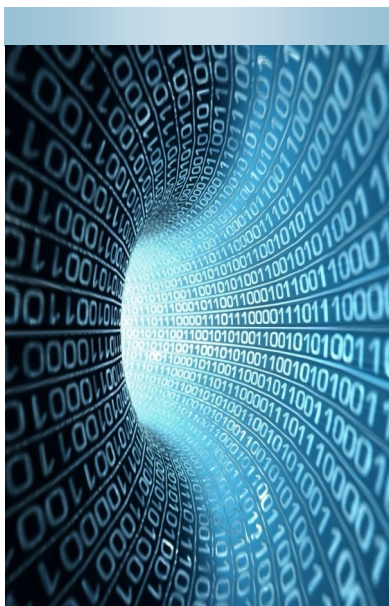

Belangrijk knelpunt is nog de ondertekening door ouders. Vanuit SION is bij OCW aangedrongen op het in gang zetten van een wetswijzigingstraject voor het gebruik van het BSN (lees: DigiD) van ouders binnen het onderwijs.

Een ander knelpunt is de ondertekening van de BPV-overeenkomst door leerbedrijven in het MBO. Op dit moment is hiervoor nog geen oplossing voorhanden.

De verwachting is dat door de komst van het eID-stelsel de mogelijkheden voor deze doelgroepen zullen toenemen.

Conferentie digitale Informatiehuishouding

Op 24 april 2015 wordt een conferentie georganiseerd vanuit SION. Tijdens de conferentie willen we de visie op de gemeenschappelijke informatiehuishouding delen met de verschillende ketenpartijen en hierover met elkaar van gedachten wisselen. Daarnaast willen we presenteren hoe hier inmiddels aan gewerkt wordt en welke gemeenschappelijke bouwstenen in de basisinfrastructuur we denken nodig te hebben om deze visie te realiseren. Daarnaast willen we niet alleen brengen, maar ook input halen door met ketenpartijen in gesprek te gaan over een aantal concrete vraagstukken.

De conferentie richt zich op iedereen die betrokken is bij ict-projecten of -diensten die gericht zijn op gegevensuitwisseling tussen verschillende organisaties binnen het onderwijsdomein. Ook overige geïnteresseerden van zowel onderwijsinstellingen of andere organisaties met affiniteit voor dit onderwerp zijn van harte welkom.

De conferentie wordt gestart met een plenaire sessie met interessante keynotes die verzorgd worden door Kor Brandts (DUO) en Luc Verburgh (Zadkine). Aanmelden kan via www.sionderwijs.nl/aanmelden

‘Om de burger optimaal te kunnen ondersteunen in zijn ontwikkeling en groei zal de informatiehuishouding voor de burger zelf ook transparant moeten zijn en is het noodzakelijk dat hij regie kan voeren op zijn eigen (onderwijs)gegevens.’ (Visie SION)

Vooruitblik 2015

In 2015, het laatste programmajaar, wordt er (door-) gewerkt aan de volgende zaken.

- ◆ Realisatie voorziening voor Digitaal ondertecken door SURFnet en Kennisnet
- ◆ Implementeren ROSA-architectuur i.s.m. ketenprojecten waaronder Implementatie Educatieve Contentketen, Doorontwikkelen BRON en Doorbaakproject onderwijs en ict
- ◆ Ontsluiten van arbeidsmarktgegevens vanuit CBS aan sectororganisaties ten behoeve van (V)SO, MBO en HO
- ◆ Leveren doorstroomgegevens met betrekking tot Inspectie-indicatoren aan PO en VO inclusief aanpassingen aan Vensters
- ◆ Ontsluiten van gegevens door CBS en DUO aan Samenwerkingsverbanden in PO en VO ten behoeve van een Dashboard Passend Onderwijs
- ◆ Besluitvorming over de levering van doorstroomgegevens op persoonsniveau aan onderwijsinstellingen en sectororganisaties
- ◆ Een checklist voor privacy en informatiebeveiliging voor de overstap PO-VO
- ◆ Katern privacy en beveiliging met daarin de gemeenschappelijke kaders waarmee de samenhang tussen de afzonderlijke initiatieven binnen de sectoren geborgd worden
- ◆ Verder uitwerken certificering van leveranciers met besluitvorming over invulling van externe toezicht
- ◆ Doorvertaling van de toetsingskaders voor informatiebeveiliging in het MBO en HO naar het PO en VO
- ◆ Een proefopstelling met OSO conform de ROSA architectuur
- ◆ Een proefopstelling voor de overdracht van gegevens vanuit het VO/MBO aan het HO via Studielink (conform ROSA architectuur)
- ◆ Het verbeteren van de online ROSA wiki ten behoeve van kennisdeling. En het organiseren van een conferentie waarin kennis en ervaringen gedeeld kunnen worden
- ◆ Besluitvorming over governance en beheer van de ROSA architectuur
- ◆ Besluitvorming of SION na 2015 voortgezet moet worden en op welke wijze

